

Обществено-политически нагласи в България декември 2017 г.

Календарната година е към своя край, но политическият сезон продължава да акумулира вътрешна енергия, захранвана от редица политико-социални конфликти. В ситуация на преобладаващ песимизъм, криза на гражданското доверие към основните държавни институции, към политическата класа и не на последно място най-ниският жизнен стандарт в ЕС, голяма част от българските граждани продължават да приемат демократичното развитие на страната като силно проблематично. В последните седмици преди българското председателство на Съвета на Европейския съюз, неудовлетвореността от настоящото състояние на страната е фактор, постоянно захранващ носталгичната митологема за „времето на социализма“. По същество, това явление поставя част от нацията в дълбоко противоречие на две не само обществено-политически и ценностни системи. Прекият резултат е подриване на доверието в ЕС и на трудно интернализирани в националния ни менталитет ценности на демокрацията и личната свобода.

Изпълнителната власт е в подготовка за председателството и в стремежа си да „овладее“ възможно най-много публични сфери и да минимализира възможните рискове от опозиционно говорене и поведение, оказва натиск в различни посоки. Дълбоко, обаче, изглежда противоречието между образа на българската действителност в очите на гражданите и това, което целят да представят управляващите пред европейските ни партньори. Доказателства за това противоречие виждаме изразени в нагласите на българските граждани.

Нивото на оптимизъм се покачва съвсем минимално в сравнение с предишни периоди, но това явление е обичайно м навечерието на коледните празници. Общият песимистичен фон дава основания за подкрепа на хипотезата, че страната, макар и бавно, се приближава към обществено-политическа криза.

Доверието към основните институции на страната остава критично ниско, особено спрямо Народното събрание, което през последните години, от една страна, загуби своята самостоятелност и беше сведено до инструмент на изпълнителната власт в провеждането на политики, а от друга това е територията, на която се разкрива играта на мимикрия и безпринципни, ситуационни коалиции на части от политическата класа.

Любопитен факт е, че понастоящем правителството на страната е с по-нисък рейтинг на доверие от този на Европейската комисия. Това отново повдига редица въпроси за политическата легитимност и, най-вече търсената в дългосрочен план, стабилност на управлението. Като съществено изключение тук трябва да бъде посочена президентската институция, чието позитивно отношение превишава над два пъти отчетеното негативно такова. По този начин Президентството се превръща в много значим, своеобразен властови център по отношение на ресурса на общественото доверие.

Вътрешно-политическите измерения на отчетените тенденции са в регистрираната готовност на малко над половината българи, имащи право на глас да подкрепят нови политически проекти. Евентуална партия, сформирана около личността на Президента Румен Радев има, макар и условен потенциал драматично да промени политическата карта на страната. Търсенето на нов „спасител“ с антикорупционен ореол отново събужда интерес към потенциален проект на Слави

Трифонов, вече облечен в по-конкретната публична заявка, дадена наскоро от популярния ТВ водещ.

Потенциална коалиция между Да, България и ДСБ към момента демонстрира потенциал за присъствие в следващ парламент и то с резултат по-висок от механичния сбор на електоралната подкрепа на двете партии. Видимо, обаче е, че евентуалната подкрепа е в пъти по-ниска от тази на възможните нови конкуренти на политическата сцена.

ГЕРБ остава първа политическа сила с по-скоро комфортна и дори по-голяма преднина пред БСП, която въпреки силното публично присъствие не успява да извлече по-сериозни политически дивиденди сред избирателите. Продължава тенденцията ОП да губят подкрепа, а последните събития около Пирин вероятно ще окажат своето влияние в една или друга посока, което предстои да разберем през първия месец на 2018 г.

Изминаващата политическа година оставя силно противоречиви впечатления и една голяма въпросителна за посоката на развитие на страната. На 10-тата годишнина от членството в ЕС, България е на своя голям европейски кръстопът. И отново той не е толкова икономически и може би дори политически. Той е ценностен и предстои накъде ще поеме страната-по пътя на Унгария и Полша, като примери за отстъпление от демократичните принципи, или по посока на това, с което най-развитите и благоденстващи европейски страни са успели да изградят тъканта на обединена Европа.

Национално-представително проучване финансирано и проведено от Маркет ЛИНКС. Обем на извадката 1058 лица над 18 г. в цялата страна. Период на провеждане: 24 ноември-04 декември 2017 г.